

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Victor Boico,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău Popov Oleg, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Morari Dana XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.05.2017 până la 22.10.2019;

Instanța de apel de la 07.11.2019 până la 17.11.2020;

Instanța de recurs de la 04.02.2021 până la 08.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 octombrie 2019 inculpata Morari Dana învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal a fost achitată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că potrivit rechizitoriului, Morari Dana este învinuită de faptul că, la 12 martie 2016, în perioada de timp cuprinsă de orele 01:30 și 11:30, având intenția sustragerii pe ascuns a bunurilor ce aparțin altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prin acces liber, a pătruns în salonul Secției de terapie intensivă a Spitalului Clinic de Urgență de pe str. Toma Ciorbă, 1, mun. Chișinău, de unde a sustras din geanta bărbătească ce aparține lui Nastasiuc Vadim, ce se afla pe noptieră, mijloace bănești în sumă de 1 000 Euro, care conform cursului BNM pentru acea perioadă constituiau 22 104,2 lei, după care cu banii sustrași a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate Nastasiuc Vadim un prejudiciu material considerabil.

Astfel, cet. Morari Dana i se impută că prin acțiunile sale intenționate a săvârșit furtul, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casare sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpata Morari Dana să fie recunoscut-o vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și a-i stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte: -constatarea instanței de fond s-a bazat doar pe declarațiile inculpatei, fără a fi luate în considerație afirmațiile părții vătămate, dar și circumstanțele obiective (starea gravă în care se afla Nastasiuc Vadim) prezente la momentul săvârșirii faptei. Astfel, partea vătămată Nastasiuc Vadim a precizat că nu a transmis el personal geanta sa bărbătească, concretizând că aceasta a fost luată de inculpată. Ultima la rândul său, în declarații a menționat că geanta a fost luată de către ea la insistența personalului spitalului, fapt invocat și de către partea apărării în pledoariile sale. Prin urmare, instanța de judecată greșit a concluzionat că partea vătămată Nastasiuc Vadim ar fi transmis geanta către inculpata Morari Dana, or, constatarea respectivă nu reiese din probele cercetate; dezacordul cu aprecierea probelor; având în vedere cele indicate supra, acuzarea a menționat că dispozitivul sentinței nu reflectă constatările instanței din cadrul părții descriptive, or, în cazul în care judecătorul a conchis că nu a existat faptul infracțiunii, nu este relevantă evidențierea declarațiilor părții vătămate asupra pierderii de către acesta a cunoștinței în taxi și în spital.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, a fost respins ca fiind nefundat apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile părților date în ședința de judecată și probele administrate, constată că prima instanță a conchis corect că inculpata Morari Dana XXXXX urmează a fi achitată de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal - furtul, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

La judecarea apelului declarat de acuzatorul de stat împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 22 octombrie 2019 prin care a fost pronunțată o sentință de achitare în privința inculpatei Morari Dana, instanța de apel

în temeiul art. 415 alin. (2¹) Cod procedură penală și ținând cont de principiul consacrat în jurisprudența națională și jurisprudența CtEDO, potrivit căreia „*instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat*”, a purces la o nouă audiere a inculpatei, a părții vătămate și a anumitor martori care au fost solicitați de a fi audiați prin demersul formulat de acuzatorul de stat. La caz, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, a fost audiată inculpata Morari Dana, partea vătămată Nastasiuc Vadim și martorii Josan Oleg, Marcov Iurii.

Astfel, instanța de apel reținând aprecierile instanței de fond cu referire la ansamblul probelor administrate de acuzatorul de stat în vederea probării vinovăției inculpatei Morari Dana în comiterea infracțiunii incriminate și apreciindu-le în coraport cu lucrările instanței de apel efectuate în conformitate cu art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, a conchis că acuzatorul de stat nu a prezentat instanței de apel probe pertinente, concludente, utile și veridice care apreciate din punct de vedere al coroborării lor să demonstreze faptul că, concluziile instanței de fond despre achitarea inculpatei Morari Dana de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal sunt eronate și care urmează a fi desființate, prin pronunțarea unei sentințe de condamnare. Or, prin probele administrate de acuzatorul de stat, în instanța de apel, Colegiul Penal a stabilit că acestea prezintă aceeași semnificație probatorie care a fost constatată și de către instanța de fond, respectiv, instanța de apel nu a stabilit nici un temei de a reține o altă apreciere a probelor administrate în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, deoarece acuzatorul de stat, nici la judecarea apelului nu a demonstrat vinovăția inculpatei în comiterea faptei prejudiciabile.

Cu referire la componența de infracțiune incriminată inculpatei Morari Dana, instanța de apel a notat că obiectul juridic nemijlocit al infracțiunii prevăzute de art. 186 Cod penal, îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 186 Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de luare ilegală și gratuită; 2) urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu patrimonial efectiv, 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) modul ascuns de comitere. Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă și scop de profit, de a obține avantaje materiale. Este necesar ca scopul cerut de lege să existe în momentul săvârșirii faptei. Subiectul infracțiunii de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane este persoana fizică responsabilă, care la data comiterii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani.

Instanța de apel a subliniat că, în ședința de judecată, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, inculpata Morari Dana a declarat că a venit la Spitalul de Urgență, fiind telefonată de însuși partea vătămată Nastasiuc Vadim, care a prezentat-o medicilor și infirmierilor ca fiind soția sa. Acesta i-a dat geanta cu acte și bani, telefonul mobil, deoarece camera de păstrare a spitalului era încuiată.

Totodată, partea vătămată Nastasiuc Vadim, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel a declarat că nu a fost el cel care a chemat-o pe Morari Dana la spital și nu i-a transmis acesteia geanta sa, indicând că nu cunoaște de unde Morari Dana și mama acesteia au cunoscut că el este internat în spital. De asemenea, partea vătămată a declarat că în acea seară nu a contactat-o telefonic pe Morari Dana, nu a înjurat-o și nu a amenințat-o.

Așadar, instanța de apel a menționat că în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond au fost cercetate înregistrările audio de pe CD-ul anexat la materialele cauzei penale la fila 50 și examinată stenograma convorbirii (f.d. 53-55), prin care s-a constatat că partea vătămată Nastasiuc Vadim în noaptea de 11 martie 2016 spre 12 martie 2016 a apelat inculpata Morari Dana, numind-o cu cuvinte necenzurate și umilind-o, indicându-i să iasă afară în ogradă. Același fapt se confirmă și prin anexa la procesul-verbal de examinare din 28.04.2016 (f.d. 56), unde se reflectă efectuarea apelurilor telefonice de către partea vătămată Nastasiuc Vadim la data de 12 martie 2016, ora 01:08 min. cu durata conversației de 15 minute, la ora 02:50 min. cu durata conversației de 43 secunde, la ora 02:55 min. cu durata conversației de 19 secunde, ceea ce demonstrează că partea vătămată Nastasiuc Vadim în ședința de judecată a dat declarații neveridice.

La fel de important este și faptul că deși partea vătămată în ședința de judecată declară că nu putea vorbi în momentul în care Morari Dana a venit la spital și în momentul în care a luat geanta, astfel că nu a strigat din urma acesteia să-i restituie genata, aceste declarații contravin înregistrărilor audio cercetate în ședință din care rezultă că partea vătămată a discutat cu inculpata, respectiv, putea vorbi fără careva impedimente.

De asemenea, în ședința de judecată partea vătămată Nastasiuc Vadim a declarat că prietenul său Josan Oleg, care a fost audiat în calitate de martor, precum și medicii, asistentele medicale și taximetristul în acea seară au văzut mijloacele bănești pe care le avea în geanta personală, întrucât singur le-ar fi arătat. A mai declarat că geanta a fost mereu în vizorul său, menționând totodată că în timp ce se deplasa cu taxiul, de câteva ori și-a pierdut cunoștința.

Instanța de apel a reținut că martorul Josan Oleg a declarat că la data de 11 martie 2016 a văzut suma de 1 000 Euro la partea vătămată Nastasiuc Vadim,

aproximativ pe la orele 19:00, împreună au lucrat până seara la garaj, după care s-au despărțit. Astfel, ce a urmat ulterior, adică circumstanțele în care ar fi dispărut banii părții vătămate, martorul Josan Oleg nu cunoaște.

De asemenea, instanța de apel a indicat că deși Nastasiuc Vadim a declarat că s-a împrietenit cu taximetristul, cunoscându-i și numele Burduja Igor, partea vătămată nu a solicitat audierea acestuia referitor la cele întâmplute, precum și nu a indicat care dintre angajații spitalului ar fi văzut suma de 1 000 Euro care se afla în interiorul genții lui Nastasiuc Vadim și care ar fi putut fi audiați în ședința de judecată.

Referitor la declarațiile martorului Marcov Iurii, instanța de apel a conchis că acesta a declarat că a văzut cum a doua zi Morari Dana a venit la spital și a adus geanta, a auzit doar cum Nastasiuc Vadim a spus că în geantă ceva lipsește, dar nu a indicat ce anume. Discuția ulterioară dintre ei nu a auzit-o, deoarece aceștia vorbeau cu voce joasă și nu poate confirma dacă mergea vorba despre bani. A mai declarat că Morari Dana i-a adus lui Nastasiuc Vadim încărcătorul pentru telefon și acesta în timpul discuției lor a încărcat telefonul, ceea ce a durat aproximativ 15-20 minute, ceea ce contravine declarațiilor părții vătămate Nastasiuc Vadim, care a comunicat că inculpata s-a aflat în salon 1-2 minute, după care fiind întrebată unde-s banii, a plecat rapid.

La fel de important este și faptul că în cadrul confruntării efectuate între partea vătămată Nastasiuc Vadim și Morari Natalia (f.d. 117-122), primul deși a declarat că există persoane care ar fi văzut mijloacele financiare în sumă de 1 000 Euro asupra sa, categoric a refuzat să comunice numele acestora.

Instanța de apel a subliniat că din conținutul declarațiilor părții vătămate Nastasiuc Vadim poate fi concluzionat faptul că, atât pe parcursul zilei de 12 martie 2016, față de martorul Josan Oleg, cât și în timpul deplasării cu taxiul spre Spitalul de Urgență, față de taximetrist, inclusiv și față de medicii Spitalului de Urgență, partea vătămată a demonstrat acestora că dânsul are la el suma de 1 000 Euro, ceea ce în viziunea Colegiului Penal această abordare ridică semne de întrebare, or, se creează impresia că încă din acele momente, partea vătămată s-ar fi justificat că dânsul într-adevăr are la el această sumă de bani, deoarece altfel nu poate fi explicat comportamentul părții vătămate de a demonstra în mod vădit altor persoane străine (taximetrist, medicii) că are la el suma de 1 000 Euro.

Astfel, apreciind declarațiile părții vătămate Nastasiuc Vadim în coroborare cu declarațiile martorilor acuzării Josan Oleg, Marcov Iurii, instanța de apel a conchis că probele respective nu demonstrează existența faptei de sustragere a bunurilor părții vătămate în mărime de 1000 Euro și că această sustragere ar fi fost comisă de inculpata Morari Dana.

Totodată, instanța de apel a respins ca fiind nefondate argumentele invocate de acuzatorul de stat, și anume că instanța de judecată greșit a concluzionat că partea vătămată Nastasiuc Vadim ar fi transmis geanta către inculpata Morari Dana, or, în cadrul ședinței de judecată s-a constatat faptul că declarațiile părții vătămate pe alocuri nu au fost veridice, ca de exemplu că ultimul nu poate să vorbească sau că nu a telefonat-o pe inculpată în ziua respectivă. Mai mult ca atât, după cum rezultă din declarațiile părții vătămate Nastasiuc Vadim, el se afla în Secția de Terapie Intensivă atunci când a intrat inculpata Morari Dana și a luat geanta, respectiv, atât accesul în Secția de Terapie Intensivă este restricționat, pacienții sunt monitorizați de către asistenți medicali și doctori, iar în aceste împrejurări, instanța de apel nu a constatat, prin probe pertinente și concludente, că inculpata Morari Dana ar fi sustras geanta părții vătămate, care de altfel a menționat că *„de câte ori își venea în fire, controla dacă banii sunt sau nu în geantă, când l-au investigat cu razele Roentgen, permanent geanta era în vizorul său”*, ceea ce presupune că geanta era în posesia directă a părții vătămate.

Tot în aceste context, instanța de apel a indicat că acuzatorul de stat a prezentat și a apreciat într-o manieră unilaterală faptul că luarea genții de către Morari Dana se confirmă prin depozițiile părții vătămate, dar și prin declarațiile martorului Marcov Iurii care a sesizat momentul returnării genții a doua zi, or, acuzatorul de stat a „probat” faptul luării genții de către inculpată, prin declarațiile martorului care nu a fost prezent la momentul luării genții, dar la returnarea acesteia. Din aceste considerente, astfel nu poate fi reținută că acțiunea de luare a genții, în sensul în care acuzatorul de stat a incriminat inculpatei Morari Dana se dovedește prin declarațiile martorului Marcov Iurii.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentele procurorului precum că, instanța de fond a utilizat înregistrările audio pentru formarea unei opinii subiective despre partea vătămată, care a împiedicat-o să analizeze obiectiv celelalte probe, or, prin înregistrările audio s-au dovedit relațiile tensionate existente între partea vătămată și inculpată, fiind evidențiată intenția părții vătămate de a se răzbuna pe inculpată, totodată, prin înregistrările date, au fost elucidate aspectele ce țin anume de declarațiile părții vătămate, care după cum a evidențiat și acuzatorul de stat dânsul - nu poate spune dacă el a informat-o pe Dana că merge la Spitalul de urgență, că era în stare foarte gravă, poate și a vorbit, dar nu ține minte, personal pe Dana nu a sunat-o, putea să o telefoneze cineva.

Cu toate acestea, chiar și ipoteza în care aceste înregistrări audio nu ar fi fost cercetate în cadrul cercetării judecătorești, celelalte probe administrate la dosar nu au valoarea probatorie necesară de a demonstra existența faptei prejudiciabile în modalitatea în care a fost incriminată inculpatei.

În ceea ce privește critica acuzatorului de stat ce ține de faptul că organul de urmărire penală nu a dat nici o apreciere acestor înregistrări, pe motiv că proveniența și veridicitatea lor nu a fost posibil de probat în cadrul urmăririi penale, de aceea ele nu servesc o probă obiectivă a discuțiilor dintre partea vătămată și inculpată, instanța de apel a conchis că prin acest mijloc de probă nu este confirmată sustragerea pe ascuns de către inculpată a banilor de la partea vătămată în circumstanțele menționate de Nastasiuc Vadim.

După cum a fost reflectat în cererea de apel, acuzatorul de stat a indicat că *„probele acuzării direct indică asupra faptului că posibilitatea sustragerii mijloacelor bănești din geanta ce aparține lui Nastasiuc Vadim a avut-o doar Morari Dana, iar faptul că geanta respectivă s-a aflat doar la ea și la dânsa nu a avut acces nimeni, a fost confirmat inclusiv de inculpată și de martorul apărării Morari Natalia”*. La acest capitol, cu referire la procesul de apreciere a probelor, instanța de apel a menționat că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a conturat standardul *„dincolo de orice îndoială rezonabilă”*, care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Însă, după cum a indicat și acuzatorul de stat *„probele acuzării direct indică asupra faptului că posibilitatea sustragerii mijloacelor bănești din geanta ce aparține lui Nastasiuc Vadim a avut-o doar Morari Dana”*, astfel instanța de apel nu poate pronunța o sentință de condamnare întemeindu-și soluția pe *„posibilități”* sau *„presupuneri”*, în contextul în care, probele administrate la dosar nu dovedesc în baza principiului *„dincolo de orice îndoială rezonabilă”* vinovăția inculpatei.

Cu referire la obiecția acuzatorului de stat în partea ce ține de faptul că în partea descriptivă se indică argumente privind comiterea infracțiunii de către o altă persoană decât inculpata Morari Dana, însă în dispozitiv se constată inexistența infracțiunii, instanța de apel a respins-o ca fiind nefondată, or, instanța de apel nu a stabilit că concluziile instanței de fond ar fi contradictorii, partea descriptivă fiind în acord deplin cu partea dispozitivă a sentinței.

Din probele cercetate conform principiului contradictorialității, instanța de apel nu a constatat că fapta inculpatei Morari Dana de a lua geanta părții vătămate și de a o întoarce a doua zi (în contextul în care, acuzatorul de stat nu a demonstrat faptul că inculpata ar fi sustras geanta sau că ar fi luat geanta contrar voinței părții vătămate) ar întruni calitatea de a fi prejudiciabilă în sensul legii penale, or, din conținutul probelor administrate rezultă că însuși partea vătămată i-a transmis geanta, iar careva probe că în geanta respectivă ar fi fost bani și pe care i-ar fi sustras inculpata, la fel nu au fost administrate. Or, și declarațiile martorului Josan Oleg, care a afirmat că a văzut la partea vătămată suma de 1 000 Euro, nu au valoarea probatorie incontestabilă de a

dovedi că inculpata Morari Dana ar fi sustras această sumă de bani, deoarece pe de o parte, veridicitatea acestor declarații nu poate fi contestată prin alte probe, pe de altă parte aceste declarații nu pot fi apreciate ca o probă directă în vederea demonstrării vinovăției inculpatei, deoarece ar însemna ca, instanța de judecată să facă o „presupunere” că în contextul în care un martor susține că a văzut la partea vătămată suma de bani (care de altfel sunt cumetri) ar însemna că persoana învinuită a sustras această sumă de bani, doar bazat pe faptul că „a văzut aceste mijloace bănești”.

Instanța de apel a notat că pentru existența infracțiunii este absolut necesar să se constate și existența legăturii de cauzalitate psihică între făptuitor și fapta prejudiciabilă, adică să fie constatată vinovăția persoanei (intenție sau imprudență).

La caz, latura subiectivă se caracterizează prin intenție directă cu scop cupidant (de profit), îndreptată spre sustragerea averii străine și însușirea ei; infractorul conștientizează nu numai gradul de pericol social al acțiunilor sale, dar și faptul că averea este una străină, prevăzând, așadar, totodată prin realizarea caracterului acțiunilor sale criminale și cauzarea unui prejudiciu material al proprietarului.

Reieșind din declarațiile martorilor audiați în ședință, Morari Natalia, Molodean Iurie, Bejenari Alexandr și Mânâscurtă Victoria, se constată că toți martorii au confirmat că între Morari Dana și Nastasiuc Vadim erau relații tensionate, rezultate în urma despărțirii lor, ultimul nefiind de acord cu acest fapt.

Deși partea vătămată Nastasiuc Vadim în cadrul audierii sale în ședința de judecată a declarat că s-a împăcat cu gândul că deja nu mai are o relație cu Morari Dana, conținutul mesajelor pe care acesta le expedia ultimei și convorbirile înregistrate pe CD (f.d. 50, 53-58), demonstrează contrariul, acesta nefiind de acord cu situația creată. Nu poate fi neglijat nici faptul că potrivit înregistrărilor audio, Nastasiuc Vadim a adresat nenumărate amenințări inculpatei Morari Dana, cât și mamei acesteia, Morari Natalia (f.d. 53-55) de genul că „*va fi foarte rău tu și mama vă veți spânzura...*”. Aceste discuții denotă nu doar relații tensionate, ci o stare de răzbunare din partea părții vătămate asupra inculpatei și a mamei acesteia.

În aceste condiții, instanța de judecată a apreciat că interesul personal al inculpatei Morari Dana, invocat de către partea vătămată și anume sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane din motiv de răzbunare, nu poate constitui drept motiv de obținere a unor avantaje patrimoniale, or, în cazul dat de suferit ar fi avut doar dânsa.

Mai mult, probele cercetate în ședința de judecată în niciun mod nu demonstrează motivul de răzbunare a inculpatei, ci din contra, se atestă o stare de amenințare și răzbunare din partea lui Nastasiuc Vadim.

Cu referire la inculpata Morari Dana, instanța de judecată nu a constatat că ar fi avut temeiuri de răzbunare, or, din discuțiile înregistrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată rezultă cu certitudine că acesteia îi era frică de partea vătămată și de acțiunile pe care acesta le întreprindea în adresa sa.

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu a stabilit intenția directă a inculpatei Morari Dana în săvârșirea infracțiunii imputate, la fel nu a fost demonstrat scopul și motivul, astfel că în speță nu a fost demonstrat că fapta imputată inculpatei Morari Dana a fost săvârșită cu vinovăție.

Astfel, din probele cercetate nemijlocit în ședința de judecată nu se poate deduce că Morari Dana a sustras pe ascuns mijloacele financiare în sumă de 1 000 Euro, or, nicio probă nu a arătat că în momentul transmiterii genții către inculpată, în aceasta s-ar fi aflat suma indicată de bani și că banii ar fi fost luați anume de Morari Dana.

În urma examinării cauzei penale și aprecierii probelor, instanța de apel a conchis că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția adusă inculpatei Morari Dana, la caz, partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente nici în instanța de fond și nici în instanța de apel care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, ar dovedi vinovăția inculpatei Morari Dana în comiterea faptei imputate, din care motive, în speță se impune soluția prevăzută de art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

5. Împotriva deciziei declară recurs ordinar procurorul care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceiași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, procurorul menționează că atât instanța de apel, cât și cea de fond au pronunțat hotărâri contradictorii, enumerând probele fără a le da o apreciere în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

De asemenea, procurorul susține că instanța de fond a luat în calcul o probă inadmisibilă și anume înregistrările audio a convorbirilor telefonice, iar instanța de apel a preluat această probă indicând doar că „(...) chiar și ipoteza în care aceste înregistrări audio nu ar fi fost cercetate în cadrul cercetării judecătorești, celelalte probe administrate la dosar nu au valoarea probatorie necesară de a demonstra existența faptei prejudiciabile în modalitatea în care a fost incriminată inculpatei”.

Recurentul subliniază că instanța de apel în partea descriptivă indică două temeiuri diferite prevăzute de art. 390 Cod penal, și anume că nu s-a constata existența faptei infracțiunii și fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii, ceea ce denotă contradictorialitate deciziei pronunțate.

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei și ținând cont de expusă în referință de către avocatul Odobescu Stela în numele inculpatei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a procedurilor.

Din conținutul recursului deferit judecății se constată că procurorul își întemeiază recursul pe temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, criticând decizia instanței de apel prin aceea că instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod de procedură penală și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Colegiul penal lărgit subliniază că, recurentul critică soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță și nu corespunde cerințelor prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.*

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că, potrivit deciziei recurate instanța de apel a menținut sentința primei instanțe prin care Morari Dana a fost achitată de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Analizând sentința pronunțată de către prima instanță, Colegiul penal lărgit constată că instanța de judecată a invocat temeiul de achitare precum că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, însă în partea descriptivă a sentinței a indicat concluzii din care rezultă și alt temei de achitare, de rând cu cel indicat în dispozitiv.

Așadar, instanța de recurs consideră esențial de elucidat următorul aspect, prin prisma conținutului deciziei.

Potrivit sentinței de achitare, instanța de fond a indicat un șir de concluzii cum ar fi „(...) *la caz latura subiectivă se caracterizează prin intenția directă cu scop cupidant (de profit) îndreptată spre sustragerea averii străine și însușirea ei (...) circumstanțele nu denotă intenția directă a inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate, la fel nu a fost demonstrat scopul și motivul, (...) acuzatorul de stat nu a prezentat probe care să confirme vinovăția inculpatei în cele imputate (...)*”, ceea ce semnalează temeiul de achitare prevăzut la pct. 3) alin. (1) art. 390 Cod de procedură penală, unde este stipulat că, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, concluzie enunțată în partea descriptivă a sentinței (a se vedea f.d. 51-53, vol. II).

Aceleași concluzii sunt reflectate și în decizia instanței de apel, care de fapt a și menținut soluția pronunțată de către instanța de fond (a se vedea f.d. 139-140, vol. II).

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, deși instanța de apel a conchis că inculpata urmează a fi achitată de sub învinuirea înaintată din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în urma sintezei concluziilor evocate de către prima instanță în hotărârea pronunțată și menționate supra, se observă o inadvertență în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării lui Morari Dana, fiind constatate concluzii cu temeiuri de achitare diferite „*nu s-a constatat existența faptei infracțiunii*” și „*fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii*”, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit atestă că, menționarea concomitentă a două temeiuri de achitare care se exclud una pe alta, în aceeași hotărâre judecătorească este o eroare de procedură, fapt ce în viziunea Colegiului penal lărgit semnalează prezența temeiului pentru recurs „*motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii*”, care este prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit reamintește că, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta,

în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*a se vedea cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Rezumând cele menționate mai sus, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel care a menținut o decizie viciată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină cont de jurisprudența națională, de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău Popov Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală, în privința lui *Morari Dana XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia pronunțată integral la **10 decembrie 2021**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico